

ELŐSZÓ

A szocialista Romániában a kutatói keretek fokozatos szélesítése, a szemléleti tisztulás és módszertani megerősödés nyomán a népismereti kutatómunka, s mindenekelőtt a néprajzkutatás bármely korábbi időszakot meghaladó lendületet vett.

Az ország néprajzi szakmúzeumainál, a megyei és tájmúzeumok néprajzi gyűjteményeinél, különböző etnográfiai és folklór kutatócsoportok keretében, vagy az egyetemeken, főiskolákon működő szakemberek fáradozása néprajzi, muzeológiai és művészettörténeti folyóiratokban, évkönyvekben, önálló kiadványokban, illetőleg újabb múzeumi beszerzésekben és intézeti archívumokban kamatozik. Elmondható, hogy a hazai néprajzkutatás földrajzi és tematikai vonatkozásban egyaránt széles úton haladva, s a többi társadalomtudomány felé is kaput nyitva, rendszeres feltáró, feldolgozó és publikáló munkájával máris sokat hozott múltbeli lemaradásából; megszabadítva a néprajzi köztudatot a korábbi előítéletektől, komoly lépéseket tett a tudományos munka további fokozatai, a komplex kutatás, az összehasonlító vizsgálatok és az összefoglaló művek megalkotása felé.

Az országos népismereti gyűjtő, feldolgozó és kiadói munkából a romániai magyar kutatók is igyekeznek részt vállalni. Míg ez az igyekezet az 50-es és a 60-as években még jobbra csak a nyilvánvaló esztétikai értékű népköltészeti és népművészeti kiadványokban öltött testet, a 60-as évek végétől egyre több, a tárgyi néprajz és a társadalomnéprajz területeire is kiterjedő gyűjtés, feldolgozás jelent meg, sőt a néprajznak a tudományok közt elfoglalt helyét, módszereit, szocialista kultúránk és nemzetiségi tudatunk formálásában betöltött szerepét tárgyaló dolgozatok is nyomdafestéket láttak. Az elvi-általános kérdéseket tárgyaló írások mellett jellemző műfaj lett a néprajz különböző területein végzett, eredeti gyűjtéseken alapuló, ezeket a szakirodalom adataival összevető, elemző és értelmező tanulmány. E tanulmányok akár magukban — folyóiratokban vagy kismonográfiák formájában —, akár valamely téma körül, egyéni vagy közös tanulmánykötetekben csoportosítva jelentek meg, szerzőik arra törekedtek, hogy eredményeiket közérthető fogalmazással a népi kultúra iránt érdeklődők legszélesebb köre számára is hozzáférhetővé tegyék.

E megélenkült munkálkodás, bár a korábbi helyzethez képest föltétlenül nagy haladásnak minősül, országos és nemzetközi mértékkel mérve, főként pedig a még elvégzendő feladatokat számítva, eléggé a kezdeteknél tart. A továbblépéshez a hivatásos kutatókon kívül szükség van az önkéntes gyűjtők melléállítására is. Az önkéntes gyűjtők hálózata nemcsak az átfogó adatgyűjtés szükséges és hatékony eszköze, hanem a kutatási eredmények iránti érdeklődésé is; alapot teremt, elősegíti a népismereti köztudat erősödését, és tartósítja azt a légkört, amely mind a kutatómunkának, mind az eredmények összegezésének és kiadásának fontos társadalmi feltétele. Míg a történelem, az iroda-

lom- és nyelvtudomány vagy a természettudományok újabb eredményeit a középiskolák tananyagán felnőtt milliók, vagy épp a főiskolai végzettségű szakemberek, szaktanárok népes tábora várja, az iskolában sehol sem tanított népismeret, néprajz maga kell hogy kivívja becsét a közvéleményben és megteremtse saját helyét a köztudatban.

A kutatómunka kiterjesztésére jelentkező önkéntes gyűjtők bekapcsolódását és rendszeres adatközléseik biztosítását, valamint a jobbára társadalmi munkában végzett tevékenységükhöz a megbecsülés légrének kialakítását a *Népismereti dolgozatok* kötetei sikeresen szolgálják. Mindjárt első, 1976. évi kötetünkben 23 szerző jelentkezett a legkülönbözőbb néprajzi tájainkon és a népismeret legkülönbözőbb témaköreiben végzett helyi gyűjtéseivel, értékes megfigyeléseivel, s jellemző, hogy a kiadvány példányai mindenfelé, faluhelyen is jórészt már előre „lefoglalva” keltek el.

Indokolt volt tehát a *Népismereti dolgozatok 1978* összeállítása, mint ahogy, az érdeklődés fennmaradása esetén, további hasonló kötetek kiadását is biztosította és vállalta a Kriterion Könyvkiadó. Bízunk benne, hogy az egyre gyakorlottabb munkatársi hozzájárulás, valamint a szerkesztői gondozás megkettőzése már e kötetünkben megmutatkozik, a gyarapodó olvasóközönség körében pedig — remélhetőleg — méltánylásra talál.

A SZERKESZTŐK